

Конфедерати

Тарас Шевченко

Уривок з поеми ["Гайдамаки"](#)

"Одчиняй, проклятий жиде!
Бо будеш битий... одчиняй!
Ламайте двері, поки вийде
Старий паскуда!"
"Постривай!
Стривайте, зараз!"
"Нагаями
Свиняче ухо! Жартувать,
Чи що, ти хочеш?"
"Я? з панами?
Крий боже! зараз, дайте встать,
Ясновельможні (нишком — свині)".
"Пане полковнику, ламай!"
Упали двері... а нагай
Малює вздовж жидівську спину.
"Здоров, свине, здоров, жиде,
Здоров, чортів сину!"
Та нагаєм, та нагаєм.
А жид зогнув спину:
"Не жартуйте, мості-пане!"
"Добривечір в хату!
Ще раз шельму! ще раз!.. годі!
Вибачай, проклятий!
Добривечір! а де дочка?"
"Умерла, панове".
"Лжеш, Іудо! нагаями!"
Посипались знову.
"Ой паночки-голубчики,
Єй-богу, немає!"
"Брешеш, шельмо!"
"Коли брешу,
Нехай бог карає!"
"Не бог, а ми. Признавайся!"
"Нащо б мав ховати,

Якби жива? Нехай, боже,
Щоб я був проклятий!.."

"Ха-ха-ха-ха!.. Чорт, панове,
Літаню співає.
Перехрестись!"

"Як же воно?
Далебі, не знаю".

"Отак, дивись..."

Лях хреститься,
А за ним Іуда,
"Браво! браво! охрестили.
Ну, за таке чудо
Могоричу, мості-пане!
Чуєш, охрещений?
Могоричу!"

"Зараз, зараз!"

Ревуть, мов скажені,
Ревуть ляхи, а поставець
По столу гуляє.

"Єще Польща не згінела!"—
Хто куди гукає.

"Давай, жиде!"

Охрещений
Із льоху та в хату,
Знай, шмигляє, наливає;
А конфедерати,
Знай, гукають: "Жиде! меду!"
Жид не схаменеться.

"Де цимбали? грай, псявіро!"

Аж корчма трясеться —
Краков'яка оддирають,
Вальса та мазура.

І жид гляне, та нищечком:
"Шляхетська натура!"

"Добре, годі! тепер співай!"

"Не вмію, єй-богу!"

"Не божись, собача шкуро!"

"Яку ж вам? Небогу?"

"Була собі Гандзя,
Каліка небога,
Божилася,

Молилася,
Що боліли ноги;
На панщину не ходила,
А за парубками
Тихесенько,
Гарнесенько
Поміж бур'янами".
"Годі! годі! це погана:
Схизмати співають".
"Якої ж вам? хіба оцю?
Стривайте, згадаю..."
"Перед паном Хведором
Ходить жид ходором,
І задком,
І передком
Перед паном Хведірко".
"Добре, годі! тепер плати!"
"Жартуєте, пане:
За що платить?"
"Що слухали.
Не кривись, поганий!
Не жартуєм. Давай гроші!"
"Де мені їх взяти?
Ні шеляга, я панською
Ласкою багатий".
"Лжеш, собако! признавайся!
А нуте, панове,
Батогами!"
Засвистіли,
Хрестять Лейбу знову.
Періщили, періщили,
Аж пір'я летіло...
"Єй же богу, ні шеляга!
Їжте моє тіло!
Ні шеляга! гвалт! рятуйте!"
"Ось ми порятуєм".
"Постривайте, я щось скажу".
"Почуєм, почуєм,
Та не бреш, бо, хоч здохни,
Брехня не допоможе".
"Ні, в Вільшаній..."

"Твої гроші?"
"Мої!.. ховай боже!
Ні, я кажу, що в Вільшаній...
Вільшанські схизмати
По три сем'ї, по чотири
Живуть в одній хаті".
"Ми це знаєм, бо ми сами
Їх так очухрали".
"Та ні, не те... вибачайте...
Щоб лиха не знали,
Щоб вам гроші приснилися..
Бачте, у Вільшаній
У костьолі... у титаря...
А дочка Оксана!
Ховай боже! як панночка!
Що-то за хороше!
А червінців! хоч не його,
Так що? аби гроші".
"Аби гроші, однаково!
Правду Лейба каже;
А щоб певна була правда,
Нехай шлях покаже.
Одягайся!"
Поїхали
Ляхи у Вільшану.
Один тільки під лавою
Конфедерат п'яний
Не здужа встать, а курника,
П'яний і веселий:
"My zyjemy, my zyjemy,
Polska nie zginela".